

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

درسنامه علم صرف

«ویراست جدید»

www.ketab.ir

سید حمید جزایری

جزایری، سید حمید، ۱۳۴۲ -
 درسی‌نامه علم صرف / سید حمید جزایری.
 قم: هاجر، ۱۴۰۰.
 ص. ۳۶۸
 ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۳۴۶-۱
 فیا / مسلسل: ۱۵۲۶
 دستور زبان تطبیقی — صرف
 Grammar, Comparative and general — Morphology
 زبان عربی — صرف
 Arabic language — Morphology
 p۲۴۱ ۴۱۵/۹ ۸۲۴۰۷۲۶

درسی‌نامه علم صرف

نویسنده: سید حمید جزایری

تهیه و تنظیم: معاونت آموزش / مرکز مدیریت حوزه های علمیّه خواهران
 مرکز نشر هاجر - ناشر تخصصی زن و خانواده

تعداد صفحه و قطع: ۳۶۸ صفحه وزیری، ۳۶۸: نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۴۰۰
 قیمت: ۶۵۰/۰۰۰ ریال، شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه، چاپخانه: زلال کوثر
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۳۴۶-۱

نشانی: قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - واحد ۱۱۴
 تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۱۵ پیامک: ۱۰۰۰۳۱۰۱۵
 hajarpub.ir info@hajarpub.ir

فهرست مطالب

الف: اهداف آموزشی درس	۱۴
ب: متن اصلی درس	۱۴
ج: نگاهی به کتب دیگر	۱۴
د: پرسش و پاسخ	۱۵
ه: پژوهش	۱۵
د: لغت نامه	۱۵
درس اول: علم صرف	۲۳
تعریف علم صرف	۲۳
فایده علم صرف	۲۳
موضوع علم صرف	۲۴
تعریف کلمه	۲۴
اقسام کلمه	۲۴
درس دوم: بناء و ساختمان کلمه	۲۷
مقدمه	۲۷
حروف اصلی و زاید	۲۷
بناء و ساختمان اسم	۲۷
بناء و ساختمان فعل	۲۸
درس سوم: وزن (۱)	۳۰
مقدمه	۳۰
قواعد وزن	۳۰
درس چهارم: سالم و غیر سالم	۳۳
بخش فعل	۳۷
درس پنجم: فعل	۳۹
مقدمه	۳۹

۴۰.....	صیغه های فعل
۴۱.....	اصل فعل
۴۱.....	لازم و متعدی
۴۱.....	معلوم و مجهول
۴۳.....	درس ششم: ماضی معلوم (۱)
۴۳.....	مقدمه
۴۳.....	کیفیت ساخت صیغه ها
۴۸.....	درس هفتم: ماضی معلوم (۲)
۴۸.....	مقدمه
۴۸.....	تعریف ضمیر
۵۱.....	درس هشتم: مضارع معلوم (۱)
۵۱.....	کیفیت ساخت صیغه ها
۵۶.....	درس نهم: مضارع معلوم (۲)
۵۶.....	مقدمه
۵۷.....	بابهای ثلاثی مجرد
۵۹.....	درس دهم: امر معلوم
۶۰.....	ضمایر
۶۵.....	درس یازدهم: فعل مجهول (۱)
۶۵.....	مقدمه
۶۵.....	ماضی مجهول
۶۶.....	مضارع مجهول
۶۶.....	امر مجهول
۶۸.....	درس دوازدهم: فعل مجهول (۲)
۶۸.....	مجهول فعل لازم
۶۸.....	ضمایر
۷۵.....	درس سیزدهم: مضاعف

پیش گفتار

حوزه‌های علمیه شیعه وارث میراث ماندگار علوم و معارف اهل بیت علیهم‌السلام و پاسدار حریم و کیان شریعت و عقاید اسلامی اند. این رسالت خطیر، مسؤولیت عالمان دین باور را در عرصه تعلیم و تربیت، چند برابر کرده است. دغدغه‌های همیشگی عالمان متعهد و طلاب و فضلاء دلسوز نسبت به اصلاح و غنابخشی کمتی و کیفی شیوه‌ها، متون و الگوهای آموزشی، در راستای بالندگی، پویایی و کارآمدی نظام آموزشی حوزه، ضرورت بازنگری و اصلاح و تدوین متون بدیع و کارآمد را مورد تأکید قرار می‌دهد.

منزلت و رفعت جایگاه متون درسی در حوزه‌ها و بهره‌مندی از ثراث گران سنگ و ذخایر ارزشمند متون قویم از صلحای سلف و وزانت و اعتبار مؤلفان آنها ایجاب می‌کند که در اصلاح و تدوین متون درسی، اهتمام و دقت و تأمل شایسته مبذول شود. همچنین دگرگونی و تحول در گرایش‌ها، نیازها، انتظارات، شیوه‌ها و الگوهای تعلیم و تربیت، مسؤولیت متولیان و متصدیان امر آموزش و پژوهش و برنامه‌ریزی درسی را در حوزه افزون می‌سازد تا به صورت مستمر با ارائه روش‌ها و قالب‌های بدیع و با ارتقای محتوا به اصلاح و تدوین متون درسی، همت گمارند.

از این رو مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران بر اساس ضرورت‌ها و نیازهای یاد شده، به اصلاح و تدوین متون درسی اقدام و ده‌ها جلد کتاب درسی را طراحي، تدوین و منتشر کرده است. در این فرایند سعی شده که با حفظ اصالت و غنای محتوایی کتبیه‌های ارزشمند برجای مانده از عالمان گذشته، با کاربست تکنولوژی آموزشی و مراعات اصول، معیارها و الگوهای جدید، متونی متناسب با اهداف خود، در چارچوب برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوب و سطح علمی و انتظارات فراگیران ارائه کند.

پیمودن این مسیر بلند و طولانی، به مساعدت و حمایت همه جانبه استادان، صاحب‌نظران، مدیران و طلاب معزز نیازمند است که با ارائه پیشنهادها، نقدها و دیدگاه‌هایشان از طریق رایانامه Motoon@whc.ir ما را در بهبودبخشی و طی نمودن درست و صحیح این مسیر صعب و دشوار، یاری دهند.

در اینجا فرصت را غنیمت می‌شماریم و از تمامی دست‌اندرکاران این طرح سترگ، به ویژه مؤلفان محترم جناب حجج الاسلام والمسلمین جزایری و فرامرز علیزاده، کارشناسان گرانقدر که ارزیابی علمی این کتاب را بر عهده گرفته‌اند، مدیریت محترم تهیه و تدوین متون و منابع درسی، قدردانی می‌کنیم و تلاش خالصانه آنان را ارج می‌نهم.

ب‌عون الله تعالی و علیه التکلیل

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

معاونت پژوهش